

Dne: 24.03.2026
Č. j.: SÚJB/OS/10353/2026
Spis. zn. SÚJB/POD/1970/2026/S
Útvar: Oddělení strategie
Senovážné náměstí 1585/9, 110 00 Praha 1

Příjemce:

VÁŠ DOPIS ZN: SÚJB/POD/9623/2026
ZE DNE: 17.03.2026

Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti ze dne 17. 3. 2026

Vážená paní ,

Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“) jako povinný subjekt podle § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), ve znění pozdějších předpisů, obdržel Vaši žádost o poskytnutí informace ze dne 17. 3. 2026, evidovanou pod č. j. SÚJB/POD/9623/2026, v níže uvedeném rozsahu.

„(...) na základě zákona č. 106/1999 Sb. žádám o zodpovězení následujících dotazů týkajících se postupů lege artis v pediatrické stomatologii ve vztahu k radiační ochraně:

Indikační kritéria vs. plošná prevence:

1. Existuje v ČR závazný metodický pokyn, který nařizuje provádět preventivní RTG snímkování (bite-wing) u dětí mladších 6 let v pravidelných - ročních, dvojročních, intervalech?

2. Princip justifikace (odůvodněnosti): Jakým způsobem je v metodikách ošetřen princip radiační ochrany ALARA u dětí (vzhledem k jejich prokázané 3–5x vyšší citlivosti na ionizující záření dle studií publikovaných např. v časopise Cancer, 2012)? Je přípustné, aby lékař podmiňoval další péči provedením RTG vyšetření, aniž by existovalo klinické podezření na patologický proces (např. bolest, citlivost,)?

3. Doporučení odborných společností: Evropské i české odborné stomatologické společnosti uvádějí u nízkorizikových pacientů intervaly pro bitewing 24 měsíců. Existuje oficiální stanovisko k věku, ve kterém má být proveden první preventivní snímek u asymptomatického dítěte?

4. Práva pacienta (zákon č. 372/2011 Sb.): Má poskytovatel zdravotních služeb právo vyřadit pacienta z péče pouze na základě odmítnutí konkrétního diagnostického úkonu (RTG), pokud zákonný zástupce jinak plně spolupracuje (dochází na preventivní prohlídky, dodržuje hygienický režim a podrobuje dítě klinickému vyšetření, nemá problém s pravidelnou návštěvou dentální hygieny)?

5. Je takový nátlak v souladu s etickým kodexem a zákonem, pokud nedochází k bezprostřednímu ohrožení života či zdraví?

6. Mohu odmítnout preventivní rtg, u malého dítěte do věku 6-8 let s výše uvedených důvodu?

Žádám o jasné stanovisko, které rozliší mezi „doporučením“ a „povinností“, a zohlední právo zákonného zástupce na ochranu dítěte před nadbytečnou radiační zátěží v souladu s atomovým zákonem.

Zdroje : <https://abcnews.com/Health/GMAHealth/brain-tumors-dental-rays/story?id=16101200>

<https://sujb.gov.cz/radiacni-ochrana/lekarske-ozareni/souvisi-rakovina-stitne-zlazy-s-rentgenovanim-zubu/je-pravda-ze-jsou-deti-vuci-ionizujicimu-zareni-citlivejsi>

Európska akadémia pediatickej stomatológie (EAPD) vo svojich usmerneniach (ktoré sú aktuálne!) stále prízvukuje:

„RTG vyšetrenie u detí nesmie byť rutinnou súčasťou preventívnej prehliadky a musí byť indikované len na základe individuálneho rizika kazu.“

Názov štúdie: Dental X-Rays and Risk of Meningioma

Hlavná autorka: Dr. Elizabeth Claus (Yale University School of Medicine)

Časopis: Cancer

Rok vydania: 2012“

Vážená paní [REDACTED],

Státní úřad pro jadernou bezpečnost Vaši žádost v rozsahu dotazů č. 1, 3, 4, 5 a 6 odložil v samostatném dokumentu č. j. SÚJB/OS/10394/2026 ze dne 24. 3. 2026.

K Vašemu dotazu č. 2 uvádíme následující.

Princip odůvodnění i optimalizace (ALARA) lékařského ozáření v sobě vždy musí zahrnovat i úvahu o vyšší citlivosti dětí na účinky ionizujícího záření.

Poskytovatelé zdravotních služeb ji musí zvažovat na základě kombinace ustanovení § 71 odst. 1 písm. a) zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (Poskytovatel poskytující zdravotní služby, jejichž součástí je lékařské ozáření, je povinen provést lékařské ozáření, jen pokud z jeho odůvodnění vyplývá, že možný diagnostický nebo léčebný přínos, včetně přínosu pro zdraví pacienta nebo

pro společnost, je vyšší než újma, kterou může lékařské ozáření způsobit.), a § 7 odst. 1 vyhlášky č. 579/2025 Sb., o lékařském ozáření (Lékařské ozáření nezletilého pacienta je prováděno s použitím zdravotnických prostředků a postupů vhodných pro tuto skupinu pacientů.)

Bližší postupy jsou stanoveny v tzv. Národních radiologických standardech, podle kterých (dle § 71 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb.) mají poskytovatelé zdravotních služeb v rámci zubní radiodiagnostiky postupovat. V národních radiologických standardech pro zubní radiodiagnostiku vydaných ve věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 6/2024 jsou v kapitole 2.1.1 na str. 21 uvedeny následující podmínky provádění preventivního RTG snímkování bitewingů:

Pro preventivní vyšetření se používá primárně snímkování interproximální technikou (bite-wing). Toto vyšetření je u ozubených čelistí důležitou součástí preventivní prohlídky k vyloučení začínajících i recidivujících kazů pod výplněmi, jakož i počínajících onemocnění parodontu. Optimální frekvence preventivního vyšetření je 1x ročně, a to zpravidla v rozsahu jednoho snímku pro levou polovinu čelistí a jednoho snímku pro pravou polovinu čelistí. U dospělých pacientů s nízkým rizikem vzniku zubního kazu se může frekvence snížit až na 1x za 2 až 3 roky. U dětí je s bite-wingy doporučeno začínat nejdříve v pěti letech. U dětí s nízkým rizikem vzniku zubního kazu je vhodná frekvence 1x za 2 až 3 roky, u dětí s vysokým rizikem zubního kazu 1x ročně. Jiné intraorální projekce se při preventivním vyšetření používají jen výjimečně ve zvlášť zdůvodněných případech. Ortopantomogram není vhodnou náhradou snímku zhotoveného interproximální technikou (bite-wing), protože jeho čitelnost není vždy optimální a dávka pacienta je několikanásobně vyšší.

Vyšší radiační citlivost dětí je při tvorbě Národních radiologických standardů brána plnohodnotně v potaz. Tyto standardy vedle odborníků Ministerstva zdravotnictví a České stomatologické komory tvořili i zástupci našeho úřadu, radiologičtí fyzici a odborníci Státního ústavu radiační ochrany, a to právě kvůli zajištění adekvátní ochrany před neúměrnou radiační zátěží (obdobně se postupuje při tvorbě všech Národních radiologických standardů). Výše uvedené doporučení preventivního snímkování bitewingů dětí vzniklo jako kompromis mezi maximalizací prevence zubních kazů a minimalizace radiační zátěže – výsledek by měl zajišťovat české dětské populaci adekvátní zubní preventivní péči a zároveň zajistit, že nebudou vystaveni zbytečnému ozáření, a to i se zvážením jejich několikanásobně vyšší citlivostí na ionizující záření.

Za Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Ing. Michal Merxbauer, Ph.D.

ředitel Sekce pro řízení a technickou podporu

Rozdělovník:

- SÚJB, Sekce pro řízení a technickou podporu, Senovážné náměstí 1585/9, 110 00 Praha 1
- [REDAKCE]